

HMCS *Haida*
National Historic Site

Повний уперед до пригод!

Parks
Canada

Parcs
Canada

Canada

Е Відкрийте для себе HMCS Haida

Канадський корабель Його Величності Haida, останній із 27 есмінців класу «Трайбл» у світі, був спущений на воду в 1943 році Королівським флотом Канади під час Другої світової війни. Корабель експлуатувався двадцять років, включно з Другою світовою війною, холодною війною та Корейською війною.

З 1943 по 1945 рік, під час Другої світової війни, HMCS Haida потопив або пошкодив більше надводного тоннажу противника, ніж будь-який інший канадський корабель донині. Корабель отримав бойові нагороди за службу в Арктиці, Ла-Манші, під час вторгнення в Нормандію та в Біскайській затоці.

З 1952 по 1954 рік HMCS Haida патрулював корейські води під час Корейської війни й після неї. Будучи нагородженим п'ятою бойовою відзнакою, HMCS Haida приєднався до Trainbusters Club, ексклюзивного клубу кораблів ООН.

Для цього корабель повинен був знищити локомотив і всі вагони постачання ворожого потяга; HMCS Haida знищив 2,5 потягів. Після Корейської війни корабель став частиною протисубмаринового флоту Військово-морських сил Канади, де залишався до завершення експлуатації.

Після того, як HMCS Haida було виведено з експлуатації в 1963 році, судно було врятовано зі звалища компанією HAIDA Inc. — групою професіоналів і відставних офіцерів ВМС — і виставлено в Торонто. У 2003 році корабель придбала організація «Парки Канади» і його перевезли до Гамільтона, Онтаріо.

Під час вашого сьогоднішнього візиту

Екіпаж багато від чого відмовився, служачи на борту HMCS Haida. Члени екіпажу по жертвували домашнім комфортом, довго не бачили друзів і рідних та ризикували життям у бою. Чи можете ви уявити собі проживання на HMCS Haida протягом тижнів? Розпитайте наших співробітників і волонтерів про досвід моряків, що служили на кораблі.

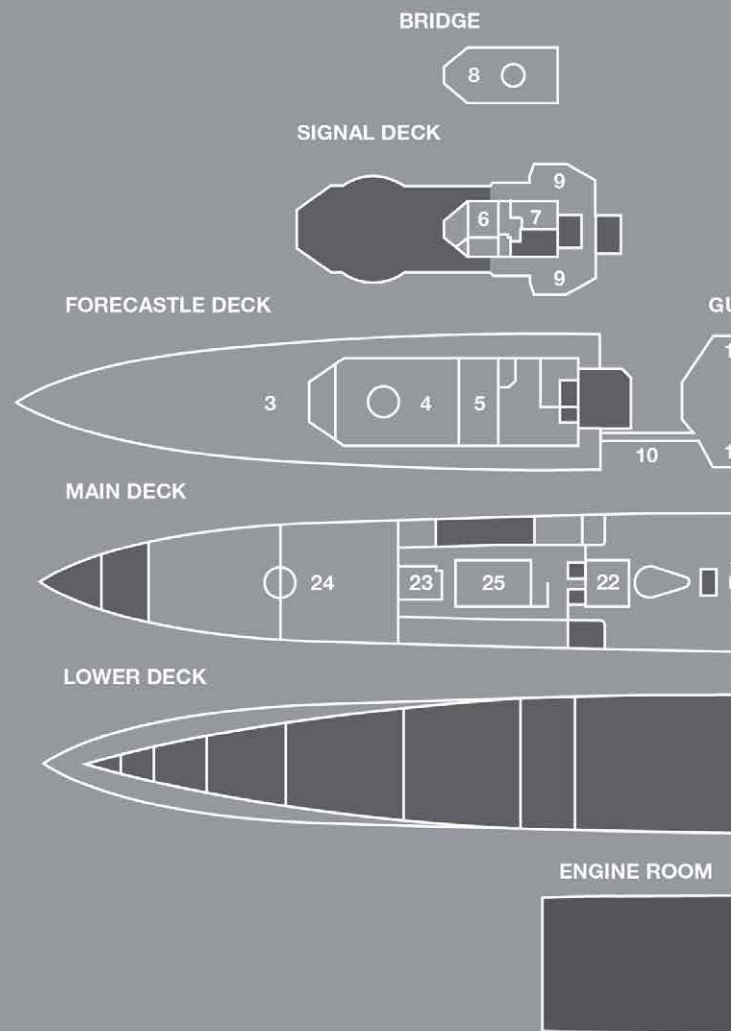
Ласкаво просимо на борт

Початковий екіпаж, 1943 рік.

Самостійна екскурсія

- 1 ТРАП**
Пандус для заходу на борт судна й виходу з нього.
- 2 ТОРПЕДНІ АПАРАТИ**
Єдиним озброєнням, що залишилося з 1943 року, є чотири торпеди, які оберталися та вели вогонь з обох бортів корабля.
- 3 ПОДВІЙНІ 4-ДЮЙМОВІ ВИСОКОКУТНІ ГАРМАТИ**
Ці зенітні гармати могли вражати цілі на відстані до 15 км (відстань звідси до аеропорту Гамільтон).
- 4 ЖИТЛОВІ ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ СТАРШИН**
Тут проживало близько 20 старшин, що керували бригадами. Зараз тут розміщено експозицію кар'єри на кораблі.
- 5 КАЮТИ КЕРІВНИКІВ**
Приміщення для старших працівників.
- 6 ОПЕРАЦІЙНЕ ПРИМІЩЕННЯ**
Корабельний інформаційний центр, в якому Розміщувалися гідролокатор і радар, навігація та рубка для керування. Запитайте в персоналу про доступ.
- 7 МОРСЬКА КАЮТА КАПІТАНА**
Тут капітан їв і спав, перебуваючи в морі.
- 8 МІСТОК**
Командний пункт корабля — звідси здійснювалося Керування стрільбою, навігацією та зв'язком.
- 9 ПАЛУБА ДЛЯ СИГНАЛЬНИХ ПРАПОРІВ**
Алфавітні й цифрові прапори й вимпели піднімалися тут для передачі повідомлень іншим кораблям чи берегу.
- 10 МІСТКИ**
Доповнення, здійснене в жовтні 1944 року, для безпечного пересування кораблем.
- 11 40-ММ ГАРМАТИ**
Ці зенітні гармати зразка 1949 року могли Використовуватися для стрільби по мішенях у воді під низьким кутом.
- 12 АВАРІЙНЕ КЕРУВАННЯ КОРАБЛЕМ**
Одне з чотирьох різних місць для керування кораблем, яке використовувалося, коли кермова рубка не працювала.

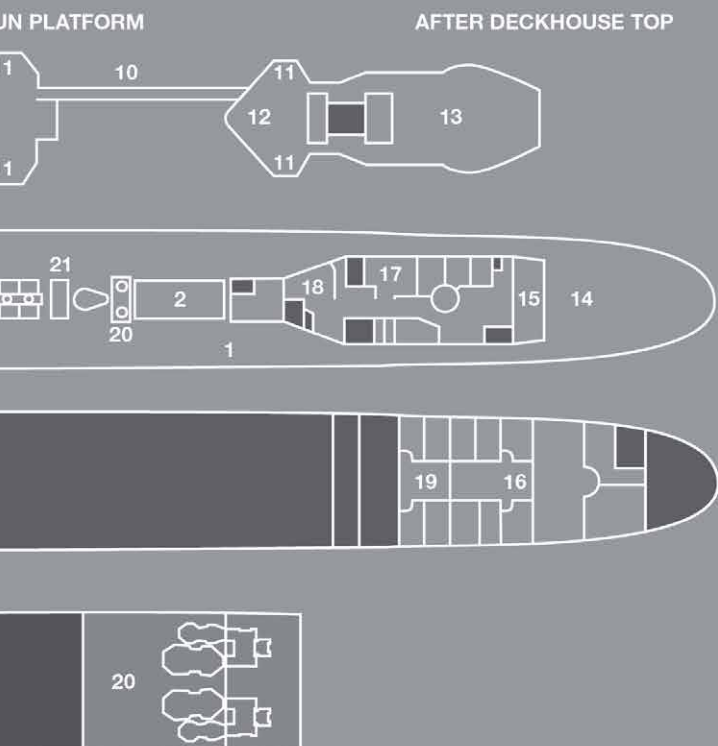

БЕЗПЕКА ПЕРЕДУСІМ

- ⚠️ Повертайтеся обличчям до всіх сходів, піднімаючись чи спускаючись ними
- ⚠️ Рухайтесь обережно через велику кількість перешкод
- ⚠️ Палуби слизькі, коли мокрі
- ⚠️ Зважайте на низький просвіт над головою

Рухайтесь за стрілками й цифрами, щоб побачити всі наші експонати й експозиції.

- 13 3"50 ЗЕНІТНА Й НАДВОДНА ЗБРОЯ**
Ця автоматична гармата з радіолокаційним керуванням, встановлена в 1951 році, могла здійснювати до 80 пострілів на хвилину.
- 14 ПРОТИСУБМАРИНОВИЙ МІНОМЕТ SQUID**
Корабельна протисубмаринова зброя, встановлена в 1951 році. До того корабель використовував глибинні бомби.
- 15 ПРИМІЩЕННЯ КЕРУВАННЯ МІНОМЕТОМ SQUID**
Шахта ліфта посередині кімнати піднімала заряди для міномета з магазину двома палубами нижче.
- 16 ОФІЦЕРСЬКІ КАЮТИ**
Порівняйте ці розкішні умови для проживання офіцерів з умовами для проживання матросів нижчого рангу.
- 17 ДЕННА КАЮТА КАПІТАНА**
Приміщення для капітана з окремою ванною кімнатою та кабінетом.
- 18 ЛАЗАРЕТ**
Корабельний госпіталь або лазарет під наглядом корабельного медика.
- 19 ІНЖЕНЕРНИЙ ОФІС І КАБІНА, КВА І РАДІО 2**
Тут працював і спав головний інженер, корабельний генератор і резервна радіорубка.
- 20 МОТОРНИЙ ВІДСІК**
Два паротурбінні двигуни могли розвивати швидкість 36,5 вузлів або 67 км/год.
- 21 КОНТРОЛЬ ЗБИТКІВ**
Звідси давався дозвіл відкривати люки, що ведуть на нижні палуби.
- 22 ГОЛОВНИЙ КАМБУЗ**
Тут працювали три-чотири кухарі, які готували їжу для понад 200 чоловік.
- 23 ПЕРЕДАВАЛЬНА СТАНЦІЯ**
Тут дані надходили на адміралтейську таблицю ведення вогню для наведення гармат.
- 24 ЖИТЛОВІ ПРИМІЩЕННЯ**
Житлові приміщення для корабельного персоналу, де їли, спали й відпочивали понад 200 чоловік.
- 25 РАДІО 1**
Головний комунікаційний центр, де повідомлення декодувалися та надсилалися отримувачу.

HMCS Haida

Життя на борту

Екіпаж HMCS Haida походив із різних куточків Канади. Чоловіки приєднувалися з різноманітних причин: деякі, як-от офіцери, були військовими професіоналами, призначеними служити на корабель; багато добровольців пішли служити своїй країні; інші пішли на військову службу, оскільки флот відкривав хороші можливості. Екіпаж був молодий та прагнув проявити себе. У Другій світовій війні середній вік моряка становив 21 рік; найстаршому було за 40.

На борту HMCS Haida було чимало моряків, припасів і спорядження. Екіпаж налічував від 225 до 245 чоловік: капітан і ще 14 офіцерів, матроси, кочегари, механіки, радисти, зв'язківці, кодувальники, кухарі, стюарди й інші фахівці. Корабель працював 24 години на добу — морякам доводилося жити в котли, приймати повідомлення, полірувати латунь, готувати їжу, відпрацьовувати вправи й виконувати незліченну кількість інших завдань, щоб підтримувати корабель й екіпаж у найкращій формі.

Життя на борту характеризувалося ізоляцією та товариськістю. Корабель міг перебувати в морі днями, тижнями або місяцями. Моряк міг чекати тижнями на лист або місяцями на відпустку, щоб відвідати дім. Між членами екіпажу були сформовані міцні зв'язки, вони жили й працювали разом день у день.

Для екіпажу завжди був ризик, що вони можуть не повернутися додому. Вода й погода впливали на життя на борту — морська хвиля могла розкидати моряків, спричинивши травми. Бій міг розпочатися в будь-яку хвилину й тривати годинами. Екіпаж HMCS Haida загалом втратив двох чоловіків за час експлуатації корабля, це трапилося, коли вибухнула гармата.

Якщо вам сподобався ваш сьогоднішній досвід, ось інші сусідні об'єкти, які знаходяться під керівництвом «Парків Канади».

Fort George

Відвідайте захопливі двері в минуле Канади!

Niagara-on-the-Lake, ON

parks.canada.ca/fortgeorge

Woodside

Відчуйте вікторіанську епоху!

Kitchener, ON

parks.canada.ca/woodside

Point Pelee

Відкрийте для себе найпівденніший заповідник Канади!

Leamington, ON

parks.canada.ca/pelee

Fort Malden

Погляньте, чому історія така цікава!

Amherstburg, ON

parks.canada.ca/malden

parks.canada.ca/haida

facebook.com/HaidaNHS

Également disponible en français.